

สุธีรา กุลวัฒนสุวรรณ 2552: การประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์เพื่อปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดินพระราชทานเพื่อการเกษตร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา จิตต์สงวน, Ph.D. 149 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการผลิตทางการเกษตร และกำหนด
แนวทางการใช้ทรัพยากรที่ดินที่มีเหตุผลในการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เกิดระบบการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ
เหมาะสมกับสมรรถนะของทรัพยากรที่ดิน และสภาพแวดล้อมของฟาร์ม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการ
สัมภาษณ์เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินพระราชทานเพื่อการเกษตร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 104
ราย โดยแบ่งรูปแบบการผลิตออกเป็น 6 รูปแบบตามรายได้หลักในไร่นาของเกษตรกร ได้แก่ การปลูกข้าว
ถั่วฝักยาว ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียว ถั่วลิสง และการเลี้ยงปลา ซึ่งเป็นข้อมูลในปีการเพาะปลูก 2548/49 โดย
ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ คือ การวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนและงบประมาณบางส่วน

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการผลิตทางการเกษตรทางการเงิน ซึ่งจะนำปัจจัยที่เป็นเงินสดมาทำการ
วิเคราะห์เท่านั้น พบว่า เกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตแล้วได้ผลตอบแทนสุทธิสูงขึ้น คือ เกษตรกรที่
ปลูกข้าว นั่นคือ สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปเลี้ยงปลาได้ และยังคงเกิดความคุ้มค่าจากการปรับเปลี่ยน
ในทำนองเดียวกันกับเกษตรกรที่ปลูกถั่วฝักยาว ข้าวโพดหวาน และถั่วเขียว ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบ
การผลิตไปเป็นการเลี้ยงปลา หรือปลูกข้าวได้นั่นเอง ซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการวิเคราะห์งบประมาณบางส่วน
หลังทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตแล้วได้ผลตอบแทนสุทธิเป็นบวกนั่นเอง ส่วนทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่ง
จะนำทั้งปัจจัยที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสดมาทำการวิเคราะห์นั้น พบว่า เกษตรกรที่ปลูกข้าว ถั่วฝักยาว และ
ข้าวโพดหวาน สามารถทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตได้ ทั้งนี้ เกษตรกรยังต้องคำนึงถึงข้อจำกัดทางด้าน
สภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความรู้ความสามารถ และความต้องการของตลาดก่อนทำการตัดสินใจ
ใดๆ อีกด้วย นอกจากผลการศึกษาที่แนะนำไปแล้วนั้น เกษตรกรบนที่ดินพระราชทานเพื่อการเกษตรยังควร
ระวังในเรื่องการวางแผนการผลิต โดยต้องกระทำภายใต้กรอบของความรู้และคุณธรรมที่ดีประจำใจ
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกอบไปด้วย ความมีเหตุผล พอดีพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
หากเกษตรกรยึดหลักทั้ง 3 ประการนี้ในการปฏิบัติตนและการทำเกษตรกรรมแล้วนั้นจะทำให้เกษตรกรมี
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่
เหมาะสมสำหรับพื้นที่เกษตรขนาดเล็ก อันจะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิตทางการเกษตรบนที่ดิน
พระราชทานสืบต่อไป

Sucheera Kunwattanasuwan 2009: Economic Evaluation for Land Use Improvement in the Royal Agricultural Land Reform Area, Amphoe Nong Sua, Changwat Pathum Thani. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Adviser: Assistant Professor Thanwa Jitsanguan, Ph.D. 149 pages.

The main objectives of this study were to analyze appropriate farming patterns and determine the efficient direction of land use for restructuring agricultural systems to suit the capability of prevailing land resources and farm environments. Data employed in this study were obtained from the interview of 104 farmers resided on the Royal Agricultural Land Reform Area, Amphoe Nong-Sua, Changwat Pathumthani during the crop year 2005/06. The study covered 6 farmers groups with their main crops grown including paddy, long bean, sweet corn, banana, cultivated banana and fishery. Cost-return analysis and partial-budgeting technique were applied as economic tools.

Analysis of such farming systems revealed that financial feasibility taking into account only cash factors for restructuring cropping pattern to gain higher net farm income was reasonable in some specific cases. Accordingly, rice farmers would be financially proved to be better off if converting their farms into fishery production. In the similar manner, farmers growing long bean, sweet corn and banana were also recommended to change to other crops especially fishery and rice. Partial budgeting analysis was thus proved of positive net incremental income to the farmers who would restructure their farming patterns. On the economic aspect taking into account cash and non-cash factors, farmers growing rice, long bean and sweet corn were recommended to restructure their farms. Farmers should therefore consider their resource base, farm environment, occupational skill and market conditions of main economic crops before making final decision. Then, the study finally suggested that farmers on the Royal Agricultural Land Reform Area should carefully plan their farms with holistic knowledge and good morality. Application of the Sufficiency Economy Philosophy in mind, including the core ideas of reasonableness, moderation and self-immunity which were 3 main pillars under the royal guidelines would be beneficial to farmers. In particular, the New Theory Farming System was one of the most potential alternative farming patterns highly recommended for the small-scale farmers in the studied area. Moreover, the ultimate goal was that the sustainability of agricultural production on the Royal Land Area could be achieved.